

YARGITAY

10. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2017/3874
Karar No.	2017/6617
Tarihi:	10.10.2017

İlgili Kanun / Madde
5510 S. SGK. /89

- KURUMCA YERSİZ ALINAN PRİMLERİN İADESİNDE FAİZ BAŞLANGICININ PRİMİNE KURUMA YATIRILDIĞI TARİHİ TAKİP EDEN AYBAŞI OLDUĞU***

ÖZETİ Dava, davalı Kurumca yersiz alınan primlerin iadesi için fazlası saklı kalmak kaydıyla 1.000,00 TL'nin davalı Kurumdan kesinti tarihlerinden itibaren gecikme faizi ile tahsili istemine ilişkin olup, davanın yasal dayanağını oluşturan ve yersiz alınan primlerin iadesini düzenleyen 506 sayılı Yasanın 84. maddesine göre, (5510 sayılı Yasanın 89. maddesi) iadesine karar verilen yersiz primlerin geri verilmesinde faiz başlangıcı, primin kuruma yatırıldığı tarihi (ödemeyi) takip eden aybaşı olarak belirlenmesi gerekirken; Kurumca tahsil tarihlerinden itibaren yasal faize hükmedilmesi, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir

Dava, 5434 sayılı Yasa kapsamında görev malullüğü aylığı alan davacının, 506 sayılı Yasaya tabi geçen hizmetleri nedeniyle Kurumca sosyal güvenlik destek primi kesilmesine ilişkin işleminin iptali ile yersiz alınan primlerin iadesi istemine ilişkindir. Mahkemece, uyulan bozma ilamı sonrası yapılan yargılamada ilamında belirtildiği şekilde davanın kabulüne, karar verilmiştir. Hükmün, davalı Kurum vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi ... tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

1- Mahkemece, Dairemizin bozma ilamına uyularak karar verilmiş ise de; bozma sonrası davacı avukatının 22.03.2017 tarihli ıslah dilekçesi ile talebini artırması sonucu, ıslah ile arttırılan talebe göre karar verildiği görülmektedir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulun 16.03.2005 tarihli 2005/13 - 97 Esas, 2005/150 Karar sayılı ilamında ayrıntıları açıklandığı üzere; bilindiği gibi, ıslah, taraflardan birinin usule ilişkin bir işlemini, bir defaya mahsus olmak üzere kısmen veya tamamen düzeltmesine olanak tanıyan ve karşı tarafın onayını gerektirmeyen bir yoldur. Hüküm tarihinde yürürlükte bulunan Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 176. ve ardından gelen maddelerinde ıslah kurumu ayrıntılı şekilde düzenlenmiş; 176. maddede, davanın her iki tarafının da, yargılama usulüyle ilgili bir işlemini kısmen veya tamamen ıslah edebileceği, ancak aynı dava içerisinde bu yola sadece bir kez başvurulabileceği; 177. maddede, ıslahın tahkikatın sona ermesine kadar yapılabileceği belirtilmiştir. Sonraki hükümler, ıslahın şekline ve sonuçlarına ilişkin düzenlemeleri içermektedir. Yeri gelmişken, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 177. maddesindeki kuralın ve o çerçevede tahkikat kavramının irdelenmesinde yarar vardır. Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 147. ve izleyen maddeleri hükümlerine göre, tahkikat evresi, ön inceleme aşamasının tamamlanmasından sonra, tarafları duruşmaya çağırmasıyla başlar; tarafların veya vekillerinin duruşmada dinlenmelerinden sonra, gerektiğinde çekişmeli hususlar hakkında tarafların delillerinin toplanmasıyla ve bunların incelenmesiyle sona erer. Tahkikat evresinin ardından, sözlü yargılamanın da (Hukuk Muhakemeleri Kanunu md. 186 ve devamı) ./..

tamamlanmasından sonra, davanın hüküm verilecek derecede aydınlanmış olması halinde hüküm verilir ve tefhim edilir. Buna göre, tahkikat kavramı, layihalarla yeterince aydınlanmamış olan bir davada, tarafların duruşmaya çağrılmalarıyla başlayıp, çekişmeli yönlerle ilişkin taraf delillerinin toplanmasıyla biten ve uygulamada, davaların tamamına yakın bölümünde gerçekleşen bir evreyi ifade etmektedir. Vurgulanmalıdır ki; tahkikat evresi, bozmanın içerik ve kapsamına göre, bazı hallerde bozmadan sonra da gerçekleşebilir. Ancak, 177. maddedeki "Islah, tahkikatın sona ermesine kadar yapılabilir." ifadesinden, Kanunun, tahkikat ve hüküm arasında düzenlediği sözlü yargılama evresinde ıslaha izin vermediği sonucu çıkarılabilmektedir. Uyuşmazlıkla doğrudan ilgisi bulunduğundan, Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulu'nun 04.02.1948 tarih ve 1944/10 E. - 1948/3 K. ve 12.05.2016 tarih ve 2015/4-268 E. - 2016/1 K. sayılı kararları uyarınca bozmadan sonra ıslah yapılabilmesinin mümkün olmadığı sonucuna varılmış olmakla, ıslah dilekçesi ile arttırılan talep miktarı nazara alınmaksızın karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm kurulmuş olması, usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir. 2-Dava, davalı Kurumca yersiz alınan primlerin iadesi için fazlası saklı kalmak kaydıyla 1.000,00 TL'nin davalı Kurumdan kesinti tarihlerinden itibaren gecikme faizi ile tahsili istemine ilişkin olup, davanın yasal dayanağını oluşturan ve yersiz alınan primlerin iadesini düzenleyen 506 sayılı Yasanın 84. maddesine göre, (5510 sayılı Yasanın 89. maddesi) iadesine karar verilen yersiz primlerin geri verilmesinde faiz başlangıcı, primin kuruma yatırıldığı tarihi (ödemeyi) takip eden aybaşı olarak belirlenmesi gerekirken; Kurumca tahsil tarihlerinden itibaren yasal faize hükmedilmesi, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

Mahkemenin, yukarıda açıklanan maddi ve hukuki esaslar doğrultusunda ıslah dilekçesi dikkate alınmaksızın, davalı Kurum tarafından gönderilen düzeltmeye dair 12.05.2017 havale tarihli son cevabi yazı içeriği de dikkate alınarak yeniden bir faiz hesabı yapılmak suretiyle ve 506 sayılı Yasanın 84. maddesini de gözeterek bir karar verilmesi gerekirken, yanılgılı değerlendirme ile yazılı şekilde hüküm kurması, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O halde, davalı Kurum avukatının bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, 10/10/2017 gününde oy birliğiyle karar verildi.

